

Ks. ANTONI MAKSYMILIAN PROKOPOWICZ

KATECHIZM POCZĄTKOWY
ALBO
NAUKA O WIERZE
ORAZ
PIEŚŃ KATECHIZMOWA,
WYZNANIE WIARY ŚWIĘTEJ ZAMYKAJĄCA

KRAKÓW 2023

www.ultramontes.pl

KATECHIZM POCZĄTKOWY
ALBO
NAUKA O WIERZE
ORAZ
PIEŚŃ KATECHIZMOWA,
WYZNANIE WIARY ŚWIĘTEJ ZAMYKAJĄCA

Ks. ANTONI MAKSYMILIAN PROKOPOWICZ

KATECHIZM POCZĄTKOWY
ALBO
NAUKA O WIERZE

*W Imię Ojca, i Syna, i Ducha Świętego.
Amen.*

Pytanie. Co jest Katechizm?

Odpowiedź. Jest Nauka o Bogu i Objawieniu Boskim.

P. Co jest Pan Bóg?

O. Jest Stworzyciel Nieba i ziemi.

P. Na co nas Pan Bóg stworzył?

O. Abyśmy Go znali, kochali, i przy Nim w Niebie na wieki szczęśliwi byli.

P. Gdzie jest Pan Bóg?

O. Wszędzie.

P. Co jest Objawienie?

O. Są prawdy, które Bóg ludziom przez Pismo święte, lub podania od początków Wiary świętej trwające, objawił.

P. Czego nas uczy Objawienie?

O. Uczy o BOGU W TRÓJCY jedynym, o innych tajemnicach Wiary Świętej i o powinnościach Chrześcijanina.

P. Co jest Święta Trójca?

O. Jest: Bóg Ojciec, Bóg Syn, Bóg Duch Święty, trzy Osoby, a jeden Pan Bóg.

P. Która z tych Osób stała się Człowiekiem?

O. Syn Boży, urodzony w czasie z Najświętszej Panny, którego nazywamy Jezusem Chrystusem.

P. Dlaczego Syn Boży stał się Człowiekiem?

O. Aby nas odkupił od piekła, i pokazał drogę do zbawienia.

P. Dlaczego byliśmy niewolnikami piekła?

O. Dla grzechu pierworodnego, popełnionego od pierwszych rodziców naszych.

P. Jakim sposobem nas odkupił Jezus Chrystus?

O. Męką, Krwią swoją najdroższą, i śmiercią.

P. Jaką drogę pokazał nam Chrystus do zbawienia?

O. Wiarę i uczynki Chrześcijańskie.

P. W czym się zawiera ta Wiara?

O. W Składzie Apostolskim.

P. Zmówże ten Skład Apostolski.

O. Wierzę w Boga Ojca, Wszechmogącego Stworzyciela Nieba i ziemi. I w Jezusa Chrystusa, Syna Jego jedyne, Pana naszego. Który się począł z Ducha Świętego, narodził się z Maryi Panny. Umęczon pod Pontskim Piłatem; ukrzyżowan, umarł i pogrzebion. Zstąpił do Piekłów, trzeciego dnia zmartwychwstał. Wstąpił na Niebiosa, siedzi na prawicy Boga Ojca Wszechmogącego. Stamtąd przyjdzie sądzić żywych i umarłych. Wierzę w Ducha Świętego, Święty Kościół powszechny, Świętych obcowanie, grzechów odpuszczenie, ciała zmartwychwstanie, i żywot wieczny, Amen.

P. Któreż są uczynki Chrześcijańskie?

O. Miłość Boga i bliźniego, zamknięte w tych słowach Chrystusowych: Miłuj Pana Boga twego, ze wszystkiego serca twego, a bliźniego twego, jako siebie samego.

P. Na czym miłość Boga i bliźniego zależy?

O. Na zachowaniu przykazań Boskich.

P. Wylicz przykazania Boże?

O. Dziesięcioro Bożego Przykazania. Jam jest Pan Bóg twój, którym cię wywiódł z ziemi Egipskiej, z domu niewoli. I. Nie będziesz miał bogów cudzych przede Mną. II. Nie będziesz brał Imienia Pana Boga twego nadaremno. III. Pamiętaj abyś dzień święty święcił. IV. Czcij Ojca i Matkę twoją. V. Nie zabijaj. VI. Nie cudzołóż. VII. Nie kradnij. VIII. Nie świadcz fałszywego świadectwa. IX. Nie pożądaj żony bliźniego twego. X. Ani nie pożądaj domu, ani wołu, ani osła, ani sługi, ani służebnicy, ani żadnej rzeczy, która jego jest.

P. Jakie są Uczynki miłosierne?

O. Uczynków miłosiernych stosujących się do potrzeb ciała, jest siedem: I. Łaknącego nakarmić. II. Pragnącego napoić. III. Nagiego przyodziać. IV. Chore i więźnie nawiedzać i ratować. V. Podróżne i Pielgrzymy w dom przyjmować. VI. Niewolnika wykupić. VII. Umarłe chować.

Uczynków stosujących się do duszy także siedem: I. Błądzących na drogę prawdy naprowadzić. II. Nieumiejętnych nauczyć. III. Wątpiącym dobrze radzić. IV. Modlić się za zbawienie bliźniego. V. Smutnych cieszyć. VI. Krzywdy cierpliwie znosić. VII. Urazy darować.

P. Komu Chrystus zostawił moc nauczania Wiary i powinności Chrześcijańskich?

O. Kościołowi Świętemu Katolickiemu i jego Pasterzom.

P. Kto jest Głową Kościoła?

O. Głową niewidomą jest Chrystus; Głową zaś widomą jest Papież czyli Ojciec Święty, Namiestnik Chrystusa.

P. Cóż jeszcze zostawił Chrystus Kościołowi?

O. Szafunek łask Boskich w Sakramentach od siebie zostawionych.

P. Któreż to są Sakramenty?

O. Następujące siedem: Chrzest, Bierzmowanie, Pokuta, Ciało i Krew Pańska, Ostatnie Olejem Świętym Namaszczenie, Kapłaństwo i Małżeństwo.

P. Jakie skutki sprawują Sakramenty Święte?

O. Chrzest gładzi grzech pierworodny, a w dorosłych razem uczynkowe przy żalu za nie. Bierzmowanie czyni mężnym w Wierze. Pokuta gładzi grzechy uczynkowe. Ciało i Krew Pańska posila duszę na żywot wieczny. Ostatnie Olejem Świętym namaszczenie, przeciw pokusom i bojaźni śmierci umacnia. Kapłaństwo daje moc do odpuszczania grzechów i sprawowania Sakramentów. Małżeństwo daje łaskę pożycia wspólnego i dobrego dziatka wychowania.

P. Któreż z tych siedmiu Sakramentów są do zbawienia koniecznie potrzebne?

O. Chrzest dla zgładzenia grzechu pierworodnego; Pokuta zaś dla zgładzenia grzechów uczynkowych.

P. Co powinien czynić pokutujący?

O. Roztrząsnąwszy sumienie z żalem i przedsięwzięciem poprawy, powinien się spowiadać przed Kapłanem: z tymże samym żalem i przedsięwzięciem przyjąć rozgrzeszenie, i naznaczoną pokutę odprawić.

P. Co jeszcze powinien czynić pokutujący?

O. Ponieważ przez Sakrament pokuty gładzą się tylko grzechy co do winy, zostaje jeszcze doczesna kara, za którą powinien się wypłacać pokutujący Panu Bogu, albo w tym życiu, albo po śmierci w Czyśćcu.

P. Które są przykazania Kościelne?

O. Przykazania Kościelne są te:

I. Święta święcić. II. Mszy świętej w dni święte z uczciwością słuchać. III. Posty nakazane zachować. IV. Przynajmniej raz w rok na Wielkanoc spowiadać się i komunikować. V. Dziesięciny i insze należności Kościołowi oddawać.

P. Która jest Modlitwa Pańska?

O. Ta: Ojczy nasz, któryś jest w Niebie, święć się Imię Twoje. Przyjdź królestwo Twoje. Bądź wola Twoja, jako w Niebie, tak i na ziemi. Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj. I odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom. I nie wódź nas na pokuszenie: ale nas zbaw ode złego. Amen.

P. Które jest Pozdrowienie Anielskie?

O. Zdrowaś Maryja łaski pełna, Pan z Tobą: Błogosławionaś Ty między niewiastami i błogosławion owoc żywota Twojego, Jezus. Święta Maryjo, Matko Boża, módl się za nami grzesznymi, teraz i w godzinę śmierci naszej. Amen.

P. Co wiedzieć i wierzyć potrzeba koniecznie pod utratą zbawienia?

O. Te cztery rzeczy:

I. Że jest Bóg.

II. Że jest Jeden w trzech Osobach.

III. Że jest sprawiedliwy: że dobrym po śmierci da nagrodę wieczną w Niebie, a złym wieczne ukaranie w Piekło.

IV. Że druga Osoba Trójcy Najświętszej Bóg Syn, stał się Człowiekiem dla zbawienia naszego, i Ten jest JEZUS CHRYSZTUS Zbawiciel świata, prawdziwy Bóg i prawdziwy Człowiek.

PIEŚŃ

WYZNANIE WIARY ŚW. ZAMYKAJĄCA

Trójca Bóg Ojciec, Bóg Syn, Bóg Duch Święty,
W Trójcy Bóg jeden nigdy niepojęty.
Bóg Ojciec przed wiek z siebie Syna rodzi,
Bóg Duch od Ojca i Syna pochodzi.
Syn Boży stał się człowiekiem dla ciebie,
Wziął duszę, ciało, abys ty był w Niebie.
Począł się z Ducha Świętego bez męża;
Zrodziła Panna starszy głowę węża.
Trzydzieści trzy lat żył na świecie z nami,
Okrutnie na Krzyż przybity gwoździami.
Umarł, pogrzebion i do piekłów zstąpił,
Wstał z martwych, potem na niebiosa wstąpił.
A stamtąd przyjdzie na sąd ostateczny,
Dobrym da niebo, złym zaś ogień wieczny.
A że zły człowiek łamie przykazanie,
W chorobie, szkodzie, w gusłach ma ufanie:
A Bóg rozkazał: wierz w Boga jednego;
Drugie: Imienia nie bierz darmo Jego.
Trzecie pamiętaj, byś święcił dni moje,
Czwarte zaś: szanuj ojca, matkę twoją.
Piąte nie zabijaj; szóste: nie cudzołóż,
Siódme: nie kradnij; ósme: fałszu nie mnóż.
Dziwiątę: żony nie żądaj bliźniego,
Dziesiątę: ani żadnej rzeczy jego.
Pięć Kościelnego mamy przykazania:
Dni święte święcić z dawnego podania;
Słuchaj Mszy świętej w dni święte uczciwie;
Zachowaj posty jedząc wstrzemięźliwie;
Czyń spowiedź szczerą blisko Wielkiejnocy;
Weź Ciało Pańskie dla duszy pomocy.

Siedm Sakramentów: Chrzest i Bierzmowanie,
Ciała, Krwi Pańskiej także przyjmowanie,
Spowiedź, Kapłaństwo i Małżeństwo święte,
I namaszczenie przed śmiercią przyjęte.
I tać przyczyna Boskiego karania,
Że człowiek łamie Jego przykazania.

Aby się dusza dostała do nieba,
Zostawać w wierze Katolickiej trzeba.
Co Kościół Rzymski daje do wierzenia,
Trzymaj statecznie, a pewnyś zbawienia.
Jeden Bóg wszędy, jeden Chrzest przyjęty,
I jedna wiara, mówi Paweł Święty.
Piotr z następcami jest głową w Kościele,
Ta wiara dobra, innych chociaż wiele
Wiar się rachuje, w nich żaden zbawiony
Człowiek nie będzie, ale potępiony;
Bóg to objawił swym wiernym dlatego,
Iż nieomylna prawda Święta Jego.

Strasliwa trwoga na świecie powstanie,
Wtenczas gdy wszystkich ciało zmartwychwstanie,
Zaćmi się słońce, miesiąc, wszelkie gwiazdy
Na ziemię spadną, aż struchleje każdy.
Strach niesłychany będzie grzesznych ludzi,
Gdy ich Anielska trąba z grobów wzbudzi.
On dzień ostatni i niebieskie siły
Poruszy, oraz odsłoni mogiły.
Przegniłe ciało i skrusrzone kości,
Zarówno przyjdą do swojej całości.
Wróci się dusza do swojego ciała,
Aby z spraw swoich rachunek oddała.
Na Jozafata staniemy dolinie,
Tam się obaczym wraz wszyscy w godzinie.
Lecz nie za długo odmiana nastanie,
Zważ co świat kochasz, zważcie Chrześcijanie!
Matce od córki rozdzielić się trzeba,
Córka do piekła, a matka do nieba.

Albo też córka pójdzie ze Świętymi,
Nieszczęsna matka wraz z potępionymi.
Brat z bratem, ojciec z synem się rozstanie;
Jeden do nieba, drugi w piekle stanie.
I mąż od żony weźmie rozłączenie,
Jedno na męki, drugie na zbawienie.
Potem Bóg Sędzia na tronie zasiędzie,
Ogłosi dekret: Co tam za płacz będzie!
Gdy tam obaczą wszystkie swoje sprawy,
Myśli, złe mowy i sprośne zabawy.
Bóg sprawiedliwy wsze dzieła poznaje,
Kto jak zasłużył, tak zapłatę daje.
Rzecz do dobrych: "Pójdźcie z wybranymi,
zli zaś na wieki idźcie z przeklętymi".
Szczęśliwy który w Niebo się dostanie,
Ach biada temu, co w piekle zostanie!
Żałuj grzeszniku za twe wszystkie złości.
Poprzestań grzeszyć, będziesz w szczęśliwości.
Łaskawy Pan Bóg nie gubiąc człowieka,
Gorzkich łez jego i spowiedzi czeka.
Jeżeli nie chcesz żałować serdecznie,
Będziesz przeklęty i zaginiesz wiecznie.

Nauka obyczajowa dla ludu osobliwie wiejskiego, przedrukowana. Za pozwoleniem Zwierzchności. We Lwowie. NAKŁADEM JANA MILIKOWSKIEGO. 1845, ss. 49-57. (1)

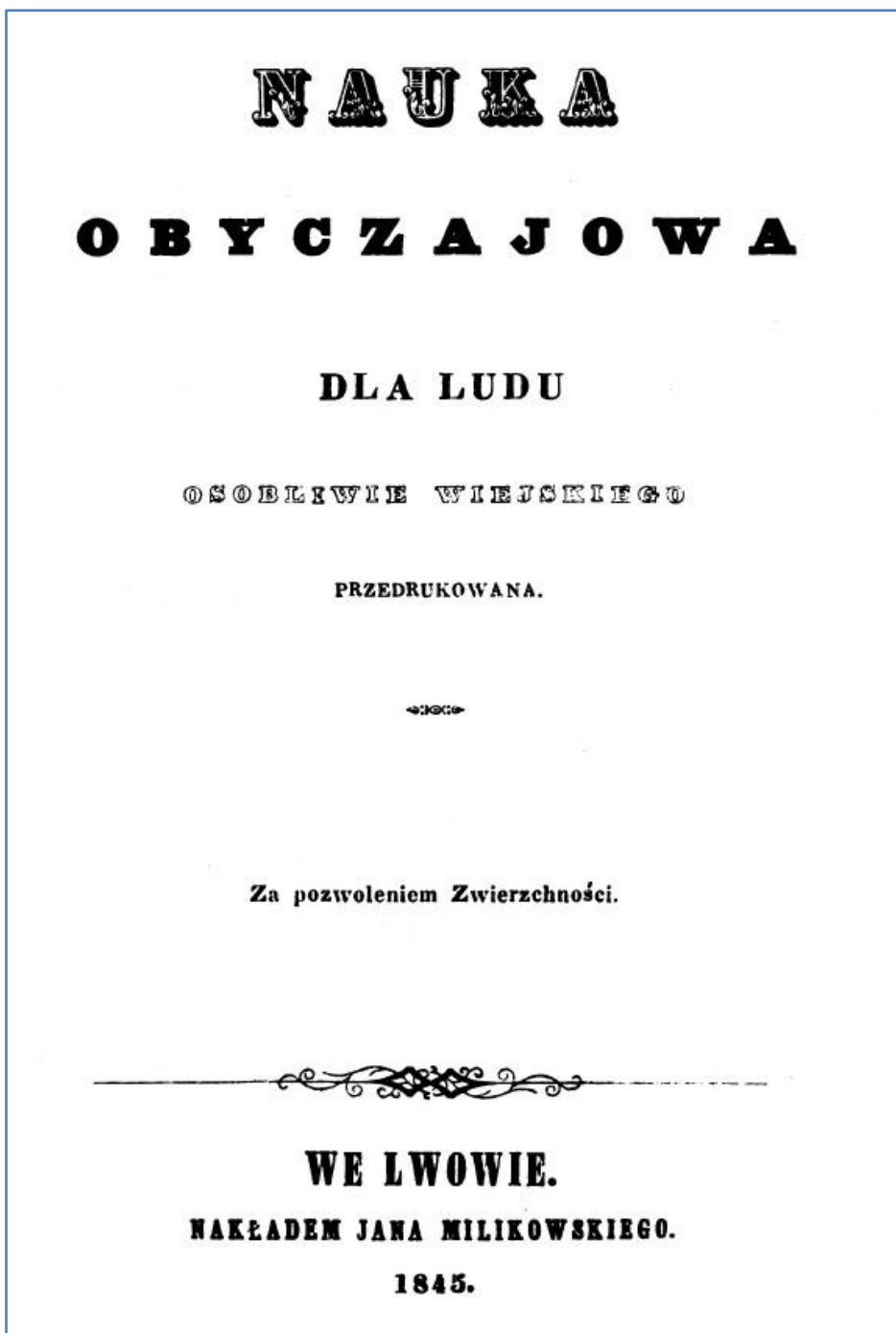
[Ks. Antoni Maksymilian Prokopowicz,] *Katechizm Początkowy*, str. 8. [Dodatek do:] *Sposób nowy, najłatwiejszy, pisania i czytania razem, dla panienek. Z przypisami dla nauczycielek*. W Krakowie 1790. W Drukarni ANNY DZIEDZICKI i Sukcesorów.

(Pisownię i słownictwo nieznacznie uwspółcześniono; ilustracje i przypisy od red. *Ultra montes*).

Przypisy:

- (1) Por. 1) Ks. Józef Deharbe SI, [Katechizm rzymskokatolicki](#).
- 2) Ks. Zygmunt Chelmiński, [Ojców naszych Wiara Święta. Katechizm przystępnie wyłożony i przykładami objaśniony](#).
- 3) Św. Pius X, Papież, a) [Krótką Historią Religii](#). b) [Pierwsze początki katechizmu dla małych dzieci. – Katechizm Krótki. – Katechizm Większy. – Nauka o świętach Pana Jezusa, Matki Boskiej i Świętych Pańskich. – Krótka Historia Religii](#). c) [Encyklika "Pascendi dominici gregis" o zasadach modernistów](#). d) [Przysięga antymodernistyczna](#).
- 4) Św. Robert kard. Bellarmin SI, a) [Katechizm mniejszy czyli Nauka Chrześcijańska krótko zebrana. \(Compendium Doctrinae Christianae\)](#). b) [Wykład nauki chrześcijańskiej. \(Katechizm większy\). \(Catechismus, seu: Explicatio doctrinae christianae\)](#).
- 5) O. Maurycy Meschler SI, a) [Dar Zielonych Święt. Rozmyślenia o Duchu Świętym](#). 1. [Modlitwa](#). 2. [Urząd Nauczycielski w Kościele](#). b) [Trzy podstawy życia duchownego](#).
- 6) Ks. dr Jan Ciemniński, [Odrodzenie z Ducha Świętego](#).
- 7) Ks. Maciej Józef Scheeben, O. Euzebiusz Nieremberg SI, [Uwielbienia łaski Bożej](#).
- 8) Henryk Edward kard. Manning, Arcybiskup Westminster, [O sprawach Ducha Świętego działającego w duszy człowieka](#).
- 9) Ks. Kazimierz Naskręcki, a) [Credo. Krótkie nauki o prawdach wiary katolickiej](#). b) [Dekalog. Krótkie Nauki o Przykazaniach](#). c) [Życie nadprzyrodzone. Krótkie nauki o Sakramentach świętych i modlitwie](#).
- 10) Ks. J. B. Delert, [Teologia dla użytku wiernych pragnących gruntowniejszej nauki w rzeczach zbawienia. Tom I. Teologia dogmatyczna. Tom II. Teologia moralna i liturgika](#).
- 11) O. Jan Jakub Scheffmacher SI, [Katechizm polemiczny czyli Wykład nauk wiary chrześcijańskiej przez zwolenników Lutera, Kalwina i innych z nimi spokrewnionych, zaprzeczanych lub przekształczanych](#).
- 12) a) [Mały katechizm o Nieomyślności Najwyższego Pasterza](#). b) [Mały katechizm o Syllabusie](#).
- 13) Ks. Józef Stagraczyński, [Nauki katechizmowe o prawdach Wiary i obyczajów katolickiego Kościoła](#).
- 14) Piotr kardynał Gasparri, [Katechizm katolicki \(Catechismus catholicus\)](#).

- 15) Abp Romuald Jałbrzykowski, *U źródeł sakramentalnych łaski i miłości Bożej.*
- 16) Bp Jan Piotr Camus, *Duch świętego Franciszka Salezego, czyli wierny obraz myśli i uczuć tego Świętego.* Tłumaczył z francuskiego ks. Adolf Pleszczyński K. Ś. T., Wydanie drugie.
- 17) Ks. Ignacy Mioduszewski, *Praktyczne objaśnienia zasad wiary i obowiązków moralnych.*
- 18) Ks. Alban Stolz, a) *Rady i przestrogi na całe życie. Pamiątka dla młodzieży męskiej przy ukończeniu szkół.* b) *Niezapominajki. Rady i przestrogi na całe życie dla młodzieży żeńskiej.*
- 19) Ks. Adolf Pleszczyński, *Przewodnik dla gotujących się do godnego przyjęcia Świętego Sakramentu Bierzmowania.*
- (Przyp. red. *Ultra montes*).

KATECHIZM POCZĄTKOWY

A L B O

NAUKA O WIERZE.

*W Imię Ojca, i Syna, i Ducha Świętego.
A m e n.*

- P.** **G**o jest Katechizm?
- O.** Jest Nauka o Bogu i Objawieniu Boskiem.
- P.** Co jest Pan Bóg?
- O.** Jest Stworzyciel Nieba i ziemi.
- P.** Na co nas Pan Bóg stworzył?
- O.** Abyśmy go znali, kochali, i przy nim w Niebie na wieki szczęśliwi byli.
- P.** Gdzie jest Pan Bóg?
- O.** Wszędzie.
- P.** Co jest Objawienie?
- O.** Są prawdy, które Bóg ludziom przez Pismo święte, lub podania od początków Wiary świętej trwające, objawił.
- P.** Czego nas uczy objawienie?
- O.** Uczy o Bogu w Trójcy jedynym, o innych tajemnicach Wiary Świętej i o powinnościach Chrześcianina.
- P.** Co jest Święta Trójca?
- O.** Jest: Bóg Ojciec, Bóg Syn, Bóg Duch Święty, trzy Osoby, a jeden Pan Bóg.

- P.** Któraż z tych osób stała się Człowiekiem?
- O.** Syn Boży, urodzony w czasie z Najś: Panny, którego nazywamy Jezusem Chrystusem.
- P.** Dlaczego Syn Boży stał się Człowiekiem?
- O.** Aby nas odkupił od piekła, i pokazał drogę do zbawienia.
- P.** Dlaczego byliśmy niewolnikami piekła?
- O.** Dla grzechu pierworodnego, popełnionego od pierwszych rodziców naszych.
- P.** Jakim sposobem nas odkupił Jezus Chrystus?
- O.** Męką, Krwią swoją najdroższą, i śmiercią.
- P.** Jaką drogę pokazał nam Chrystus do zbawienia?
- O.** Wiare i uczynki Chrześcijańskie.
- P.** W czym się zawiera ta Wiara?
- O.** W składzie Apostolskim.
- P.** Zmówże ten skład Apostolski.
- O.** Wierzę w Boga Ojca, Wszechmogącego Stworzyciela Nieba i ziemi. I w Jezusa Chrystusa, Syna Jego jedynego, Pana naszego. Który się począł z Ducha Świętego, narodził się z Maryi Panny. Umęczon pod Pontskim Piłatem; ukrzyżowan, umarł i pogrzebion. Zstąpił do Piekieł, trzeciego dnia zmartwychwstał. Wstąpił na Niebiosa, siedzi na prawicy Boga Ojca Wszechmogącego. Ztamtąd przyjdzie sądzić żywych i umarłych. Wierzę w Ducha Świętego, Święty Kościół powszechny, Świętych obcowanie, grzechów odpuszczenie, ciała zmartwychwstanie, i żywot wieczny, Amen.
- P.** Któreż są uczynki Chrześcijańskie?
- O.** Miłość Boga i bliźniego, zamknięte w tych słowach Chrystusowych: Miłuj Pana Boga Twego, ze wszystkiego serca twego, a bliźniego twojego, jako siebie samego.
- P.** Na czym miłość Boga i bliźniego zależy?
- O.** Na zachowaniu przykazań Boskich.

P. Wylicz przykazania Boże?

O. Dziesięcioro Bożego Przykazania. Jam jest Pan Bóg twój, którym cię wywiódł z ziemi Egipskiej, z domu niewoli. I. Nie będziesz miał bogów cudzych przedemną. II. Nie będziesz brał Imienia Pana Boga twego nadaremno. III. Pamiętaj abyś dzień święty święcił. IV. Czczij Ojca i Matkę twoją. V. Nie zabijaj. VI. Nie cudzołóż. VII. Nie kradnij. VIII. Nie świadcz fałszywego świadectwa. IX. Nie pożądaj żony bliźniego twego. X. Ani pożądaj domu, ani wołu, ani osła, ani sługi, ani służebnicy, ani żadnej rzeczy, która jego jest.

P. Jakie są Uczynki miłosierne?

O. Uczynków miłosiernych stosujących się do potrzeb ciała, jest siedm: I. Łaknącego nakarmić. II. Pragnącego napoić. III. Nagiego przyodziać. IV. Chore i więźnie nawidzać i ratować. V. Podróżne i Pielgrzyny w dom przyjmować. VI. Niewolnika wykupić. VII. Umarłe chować.

Uczynków stosujących się do duszy także siedm: I. Błądzących na drogę prawdy naprowadzić. II. Nieumiejętnych nauczyć. III. Wątpiącym dobrze radzić. IV. Modlić się za zbawienie bliźniego. V. Smutnych cieszyć. VI. Krzywdy cierpliwie znosić. VII. Urazy darować.

P. Komu Chrystus zostawił moc nauczania Wiary i powinności Chrześcijańskich?

O. Kościołowi Świętemu Katolickiemu i jego Pasterzom.

P. Kto jest Głową Kościoła?

O. Głową niewidomą jest Chrystus; Głową zaś widomą jest Papiież czyli Ojciec Święty, Namiestnik Chrystusa.

P. Cóż jeszcze zostawił Chrystus Kościołowi?

O. Szafunek Łask Boskich w Sakramentach od siebie zostawionych.

- P.** Któreżto są Sakramenta?
- O.** Następujące siedm: Chrzest, Bierzmowanie, Pokuta, Ciało i Krew Pańska, Ostatnie Olejem Świątym Namaszczenie, Kapłaństwo i Małżeństwo.
- P.** Jakie skutki sprawują Sakramenta Świąte?
- O.** Chrzest gładzi grzech pierworodny, a w dorosłych razem uczynkowe przy żalu za nie. Bierzmowanie czyni mężnym w Wierze. Pokuta gładzi grzechy uczynkowe. Ciało i Krew Pańska posila duszę na żywot wieczny. Ostatnie Olejem Świątym namaszczenie, przeciw pokusom i bojaźni śmierci umacnia. Kapłaństwo daje moc do odpuszczania grzechów i sprawowania Sakramentów. Małżeństwo daje łaskę pożycia spólnego i dobrego dziełek wychowania.
- P.** Któreż z tych siedmiu Sakramentów są do zbawienia konieczne potrzebne?
- O.** Chrzest dla zgładzenia grzechu pierworodnego: Pokuta zaś dla zgładzenia grzechów uczynkowych.
- P.** Co powinien czynić pokutujący?
- O.** Roztrząsnąwszy sumienie z żalem i przedsięwzięciem poprawy, powinien się spowiadać przed Kapłanem: z tymże samym żalem i przedsięwzięciem przyjąć rozgrzeszenie, i naznaczoną pokutę odprawić.
- P.** Co jeszcze powinien czynić pokutujący?
- O.** Ponieważ przez Sakrament pokuty gładzą się tylko grzechy co do winy; zostaje jeszcze doczesna kara, za którą powinien się wypłacać pokutujący Panu Bogu, albo w tém życiu, albo po śmierci w Czyśćcu.
- P.** Które są przykazania Kościelne?
- O.** Przykazania Kościelne są te:
I. Świąta święcić. II. Mszy świętej w dni święte z uczciwością słuchać. III. Posty nakazane zachować. IV. Przy-

najmniej raz w rok na Wielkanoc spowiadać się i komuńkować. V. Dziesięciny i insze należytości Kościołowi oddawać.

P. Która jest Modlitwa Pańska ?

O. Ta: Ojczy nasz, któryś jest w Niebie, święć się imię Twoje. Przyjdź królestwo Twoje. Bądź wola twoja, jako w Niebie, tak i na ziemi. Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj. I odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom. I nie wódź nas na pokuszenie: ale nas zbaw ode złego. Amen.

P. Które jest pozdrowienie Anielskie ?

O. Zdrowaś Marya łaski pełna, Pan z Tobą: Błogosławionaś Ty między niewiastami i błogosławion owoc żywota Twojego, Jezus. Święta Maryo, Matko Boża, módl się za nami grzesznymi, teraz i w godzinę śmierci naszej. Amen.

P. Co wiedzieć i wierzyć potrzeba koniecznie pod utratą zbawienia ?

O. Te cztery rzeczy:

I. Że jest Bóg.

II. Że jest Jeden w trzech osobach.

III. Że jest sprawiedliwy: że dobrym po śmierci da nagrodę wieczną w Niebie, a złym wieczne ukaranie w Piekle.

IV. Że druga Osoba Trójcy Najświętszej Bóg Syn, stał się Człowiekiem dla zbawienia naszego, i Ten jest JEZUS CHRYSZTUS Zbawiciel świata, prawdziwy Bóg i prawdziwy Człowiek.

P I E Ś Ń.

WYZNANIE WIARY Ś. ZAMYKAJĄCA.

Trójca Bóg Ojciec, Bóg Syn, Bóg Duch Święty,
W Trójcy Bóg jeden nigdy niepojęty.
Bóg Ojciec przed wiek z siebie Syna rodzi,
Bóg Duch od Ojca i Syna pochodzi.
Syn Boży stał się człowiekiem dla ciebie,
Wziął duszę, ciało, abyś ty był w Niebie.
Począł się z Ducha Świętego bez męża;
Zrodziła Panna starszy głowę węża.
Trzydzieści trzy lat żył na świecie z nami,
Okrutnie na Krzyż przybity gwoździami.
Umarł, pogrzebion i do piekłów zstąpił,
Wstał zmartwych, potem na niebiosa wstąpił.
A zamtąd przyjdzie na sąd ostateczny,
Dobrym da niebo, złym zaś ogień wieczny.
A że zły człowiek łamie przykazanie,
W chorobie, szkodzie, w gusłach ma ufanie:
A Bóg rozkazał: wiierz w Boga jednego;
Drugie: imienia nie bierz darmo Jego.
Trzecie: pamiętaj, byś święcił dni moje,
Czwarte zaś: szanuj ojca, matkę twoję.

Piąte: nie zabij; szóste: nie cudzołóż,
Siódme: nie kradnij; ósme: fałszu nie mnóż.
Dziewiąte: żony nie żądaj bliźniego,
Dziesiąte: ani żadnej rzeczy jego.
Pięć Kościelnego mamy przykazania:
Dni święte święcić z dawnego podania;
Słuchaj Mszy świętej w dni święte uczciwie;
Zachowaj posty jedząc wstrzemięźliwie;
Czyn spowiedź szczerą blisko Wielkiénocy;
Weź ciało pańskie dla duszy pomocy.

Siedm Sakramentów: Chrzest i Bierzmowanie,
Ciała, Krwi Pańskiej także przyjmowanie,
Spowiedź, Kapłaństwo i Małżeństwo święte,
I namaszczenie przed śmiercią przyjęte.
I tać przyczyna Boskiego karania,
Że człowiek łamie jego przykazania.

Aby się dusza dostała do nieba,
Zostawać w wierze Katolickiej trzeba.
Co Kościół Rzymski daje do wierzenia,
Trzymaj statecznie, a pewnyś zbawienia.
Jeden Bóg wszędy, jeden Chrzest przyjęty,
I jedna wiara, mówi Paweł Święty.
Piotr z następcami jest głową w Kościele,
Ta wiara dobra, innych chociaż wiele
Wiar się rachuje, w nich żaden zbawiony
Człowiek nie będzie, ale potępiony;
Bóg to objawił swym wiernym dlatego,
I nieomylna prawda Święta jego.

Straszliwa trwoga na świecie powstanie,
Wtenczas gdy wszystkich ciało zmartwychwstanie,

Zaćmi się słońce, miesiąc, wszelkie gwiazdy
Na ziemię spadną, aż struchleje każdy.
Strach niesłychany będzie grzesznych ludzi,
Gdy ich Anielska trąba z grobów wzbudzi.
On dzień ostatni i niebieskie siły
Poruszy, oraz odsłoni mogiły.
Przegniłe ciało i skruszone kości,
Zarówno przyjdą do swojej całości.
Wróci się dusza do swojego ciała,
Aby z spraw swoich rachunek oddała.
Na Jozafata staniemy dolinie,
Tam się obaczmy wraz wszyscy w godzi nie.
Lecz nie zadługo odmiana nastanie,
Zważ co świat kochasz, zważcie Chrześcianie!
Matce od córki rozdzielić się trzeba,
Córka do piekła, a matka do nieba.
Albo też córka pójdzie ze Świętymi,
Nieszczęsna matka wraz z potępionymi.
Brat z bratem, Ojciec z synem się rozstanie;
Jeden do nieba, drugi w piekle stanie.
I mąż od żony weźmie rozłączenie,
Jedno na męki, drugie na zbawienie.
Potém Bóg Sędzia na tronie zasiędzie,
Ogłosi dekret: Co tam za płacz będzie!
Gdy tam obaczą wszystkie swoje sprawy,
Myśli, złe mowy i sprosne zabawy.
Bóg sprawiedliwy wsze dzieła poznaje,
Kto jak zasłużył, tak zapłatę daje.
Rzecz do dobrych: »Pójdźcie z wybranymi,
Żli zaś na wieki idźcie z przeklętymi.»
Szczęśliwy który w Niebo się dostanie,
Ach biada temu, co w piekle zostanie!

Żałuj grzeszniku za twe wszystkie złości.
 Poprzestań grzeszyć, będziesz w szczęśliwości.
 Łaskawy Pan Bóg nie gubiąc człowieka,
 Gorzkich łez jego i spowiedzi czeka.
 Jeżeli nie chcesz żałować serdecznie,
 Będziesz przeklęty i zaginiesz wiecznie.

KATÉCHIZM
 POCZĄTKOWY.

w Imię OJCA, i SYNA, i DUCHA S. Amen.

Pytanie. Co jest Katechizm?

Odpowiedź. Nauka o BOGU i objawieniu Jego.

P. Co jest Bóg?

O. Jest Stworzyciel Nieba, i ziemi.

P. Na co nas Pan Bóg stworzył?

O. Abyśmy Go znali, kochali, i przy Nim na wieki w Niebie szczęśliwi byli.

P. Gdzie jest Pan Bóg?

O. Wszędzie.

P. Co jest objawienie?

O. Są Prawdy, które Bóg ludziom przez Pismo święte, lub podania od początków Wiary świętej trwające, objawił.

P. Czego nas uczy objawienie?

O. Uczy o BOGU jednym w TROYCY i o in-
 A szych

Katechizm początkowy.

Co jest Katechizm?	- - -	I
Co jest Bóg?	- - -	I
Na co nas Bóg stworzył?	- - -	I
Gdzie jest P. Bóg?	- - -	I
Co jest Objawienie?	- - -	I
Czego nas uczy objawienie?	- - -	I
Co jest święta Trójca	- - -	2
Która z tych Osób stała się człowie- kiem	- - -	2
Dla czego Syn Boży stał się Człowie- kiem	- - -	2

116

Dla czego byliśmy niewolnikami pie-
ki?

Jakim sposobem odkupił nas JEZUS
Chrystus?

Jakową nam drogę pokazał do zba-
wienia?

W czym się zawiera Wiara?
Zmów skład Apostolski.

Które są uczynki Chrześcijańskie?

Na czym miłość Boga i bliźniego za-
leży?

Wylicz przykazania Boskie

Jakie są uczynki miłosierné?

Komu Chrystus zostawił władzę nau-
czania?

Kto jest Głową Kościoła?

Co zostawił Chrystus Kościołowi?

Które są Sakramenta?

Jakie skutki sprawiają Sakramenta?

Które do zbawienia koniecznie po-
trzebne?

Co powinien czynić pokutujący?

Co jeszcze powinien pokutujący

Które są przykazania Kościelne?

Która jest Modlitwa Pańska

Które jest Pozdrowienie Anielskie?

Co wiedzieć i wierzyć trzeba pod
utrata zbawienia?

SPOSÓB NOWY
NÁTLATWIÉRSZY
PISANIÁ I CZYTANIÁ RAZEM
Dla
PANIÉNEK.
Z PRZYPISAMI
Dla
NAUCZYCIÉLÉK.

Cóż jest u nás w większym zaniedbaniú nad Edukacyą
Płci téy, która nás od urodzenia naszego pielęgnuje, karmi,
wychowuje, i náypierwsze myślenia sposoby, a té bywa-
ją náymocniéjsze, w umysły nasze wrózą.

Frycyús Modrzewski o poprawie R. Płciy.

Za Przywileiém.

W KRAKOWIE 1790.
w Drukarni ANNY DZIEDZICKI i Sukcesorów

([HTM](#))

© *Ultra montes* (www.ultramontes.pl)

Cracovia MMXXIII, Kraków 2023